

VIE SCIENTIFIQUE DE L'INSTITUT D'ÉTUDES SUD-EST EUROPÉENNES 2008

I. Programmes de recherche

- 1) Mărturii românești peste hotare (Témoignages roumains à l'étranger)
- 2) Etnicitate și practici socio-economice în Balcani (Ethnicité et pratiques socio-économiques dans les Balkans)
- 3) Etnicitate, limbă și identitate în Sud-Estul Europei (Ethnicité, langue et identité dans le Sud-Est de l'Europe)
- 4) Relațiile Rusiei cu România și cu țările din Sud-Estul european (sec. XVIII–XX) (Les relations de la Russie avec la Roumanie et les pays du Sud-Est européen – XVIIIe–XXe siècles)
- 5) Pietate, filantropie și diplomație în spațiul bizantino-otoman (Piété, philanthropie et diplomatie dans l'ancien espace byzantin et ottoman)
- 6) Viața intelectuală și formarea claselor politice moderne în Sud-Estul european (sec. XIX–XX) (La vie intellectuelle et la formation des classes politiques modernes dans le Sud-Est européen aux XIXe–XXe siècles) et Literatură politică și mișcare intelectuală în Europa de Sud-Est (sec. XIX–XX) (Littérature politique et mouvement intellectuel dans le Sud-Est de l'Europe – XIXe–XXe siècles)
- 7) Gândire politică și realități sociale în Bizanț (Pensée politique et réalités sociales à Byzance)
- 8) Țările Române și Bizanțul în sec. XIV–XV (Les Pays Roumains et Byzance dans les XIVe–XVe siècles)
- 9) Religie și colonizare în cetățile grecești din Pontul de Vest (Religion et colonisation dans l'espace colonial grec)

II. Livres parus

- Viorel Panaite, *Dreptul păcii și războiului în Islamul otoman. Glosar și Bibliografie*, Editura Universității din București, 2008
- Viorel Panaite, *Limbaajul otoman al războiului și păcii în spațiul otoman. Dicționar de termeni și expresii*, Editura Universității din București, 2008
- Andrei Pippidi, *Farmecul discret al Bucureștilor* (étude introductive au livre de Dan Dinescu), Institutul Cultural Român, 2008
- Andrei Pippidi, *Case și oameni din București*, București, Humanitas, 2008
- N. Iorga, *Art et littérature des Roumains. Synthèses parallèles*, étude introductive et notes par Andrei Pippidi, traduction par Andrei Pippidi et Lidia Simion, București, Editura Academiei, 2008
- N. Iorga, *Opinii sincere și pernicioase ale unui rău patriot*, étude introductive, notes et traduction par Andrei Pippidi, București, Humanitas, 2008
- Tudor Teoteoi, *Byzantina et Daco-Romana*, București, Editura Omonia, 2008
- Ion Matei, *Reprezentanții diplomatici (capuchehâi) ai Țării Românești la Poarta otomană*, (par les soins de Nagy Pienaru et Tudor Teoteoi), București, Editura Academiei, 2008
- Mihai Țipău, *Domnii fanarioți în Țările Române. Mică enciclopedie*, București, Editura Omonia, 2008

- Radu G. Păun / Ivan Biliarsky (éd.), *The Biblical Models of Power and Law. Le modèles bibliques du pouvoir et du droit*, Peter Lang, Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2008 (Rechtshistorische Reihe, 366)
- Stelu Șerban, (éd.), *Transborder identities. The Romanian-speaking population in Bulgaria*, București, Paideia, 2007
- Florin Țurcanu, *Mircea Eliade – le prisonnier de l'histoire* (traduction), Varșovia, Ed. KR, 2008
- Vasilica Lungu, Alexandru Avram, Marian Neagu (éd.), *Philia Harin. Omagiu Nicolae Conovici, Călărași*, 2008

III. Études et articles parus dans recueils et revues scientifiques

- Virginia Blînda, *Le contrôle politique de l'imprimé en Moldavie (1832–1862)* in Radu G. Păun (éd.), *Imprimé et pouvoir. France, Russie, Principautés Roumaines (XVIe–XIXe siècles)*, București, Institutul Cultural Român, 2008, pp. 126–138
- Virginia Blînda, *Le voyage de l'imprimé dans le Sud-Est de l'Europe*, in “RESEE”, XLV, 2008, pp. 269–275
- Daniel Cain, *Portrait de diplomate: Nicolae Mișu (1858 – 1924)*, in “RESEE”, XLVI, 2008, pp. 417–442
- Lia Brad Chisacof, *Perusal and closed doors performances of dancing poetry in Wallachia at the end of the 18th cent.*, in www.ktos.com
- Lia Brad Chisacof, *Oi πουμάνοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα*, in Evangelhos Konstantinou (éd.), *Das Bild Griechenlands in Spiegel der Völker*, Peter Lang, 2008, pp. 349–363
- Cristina Codarcea, *Le commun et le différent au XVIIe siècle. La construction d'une identité balkanique*, in “RESEE”, XLVI, 2008, pp. 81–95
- Ștefan Dorondel, *“They should be killed”: forest restitution, ethnic groups, and patronage in postsocialist Romania*, in D. Fay, D. James (éd.), *Restoring what was ours: the rights and wrongs of land restitution*, London, Routledge, 2008, pp. 43–66
- Ștefan Dorondel, Johannes Stahl, Thomas Sikor, *Transparence de l'administration foncière en Albanie et en Roumanie*, in www.landcoalition.org
- Cristina Feneșan, *Ada-Kalek – eine versunkene Donauinsel und ihre Moschee*, in “Revue Roumaine d'Histoire”, XLVI, 2007, pp. 83–100
- Ioana Feodorov, *Mărturiile românești peste hotare. Serie completă, vol. I–V*, in “Academica”, 77–78, 2008
- Ioana Feodorov, *The Arabic Version of Dimitrie Cantemir's Divan: A Supplement to the Editor's Note*, in “RESEE”, XLVI, 2008, pp. 195–212
- Ioana Feodorov, [Discussion sur] N. I. Serikoff (éd.), *The Arabic Psalter, facsimile edition of Manuscript A 187. The Petersburg Arabic Illuminated Psalter from the collections of the Institute of Oriental Studies of the Russian Academy of Sciences (St. Petersburg Branch)*, Saint Petersburg, 2005, in “RESEE”, XLVI, 2008, pp. 519–524
- Petre Guran, *Autonomie ecclésiastique et grâce épiscopale au XIVe siècle*, in Pr. V. Muntean (éd.), *În Memoria lui Alexandru Elian*, Timișoara, Editura Mitropoliei Banatului, 2008, pp. 181–198
- Petre Guran, *Conștiința ecleziastică și arhitectura sacră în proiectul noii catedrale patriarhale*, in “Tabor”, Cluj, 2007, pp. 53–64
- Petre Guran, *Une théorie politique du serment au XIVe siècle: Manuel Moschopoulos*, in M.-F. Auzépy, G. Saint-Guillain (éd.), *Oralité et lien social au Moyen Âge (Occident, Byzance, Islam): Parole donnée, foi jurée, serment*, Paris, 2008 (Centre de recherche d'histoire et civilisation de Byzance, Monographies 29), pp. 149–161
- Petre Guran, *Nouveau Constantin, nouveau Sylvestre*, in Ivan Biliarsky, Radu G. Păun (éd.), *Les cultes des saints souverains et des saints guerriers et l'idéologie du pouvoir en Europe Centrale et Orientale*, Bucharest, New Europe College, 2007, pp. 134–167

– Petre Guran, *L'origine et la fonction théologico – politique de la couronne patriarcale*, in *Le Patriarcat de Constantinople aux XIVe–XVIe siècles: rupture et continuité*. Actes du Colloque international de Rome, 5–7 décembre 2005, Paris, Éditions de l'EHESS, 2007 (Dossiers byzantins, 7), pp. 407–427

– Constantin Iordan, *Naselenieto na Bitolskija vilaet v navečerieto na Ilindenskoto västanie: dannite na edin rumänski diplomat*, in “Makedonski pregled” (Sofia), 31, 2008, pp. 37–44

– Constantin Iordan, *Ofensiva Kominternului contra statelor Sud-Estului european și reacții în regiune (1924–1925)*, in “Revista de Istorie a Moldovei” (Chișinău), 1 (73), 2008, pp. 37–46

– Ligia Livadă-Cadeschi, *Print și cerșetor. Atitudini ale elitelor asupra marginalității sociale în Principatele Române (sec. XVIII–XIX)*, in “Caiete de antropologie istorică”, no 4 / 2008, Cluj-Napoca

– Ligia Livadă-Cadeschi, *Politicile de reprimare a „meseriei cerșutului” în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, in “Studia Politica. Revista Română de Știință Politică”, VIII, 2008, pp. 541–563

– Ligia Livadă-Cadeschi, „Pensionisti cu bileți”, o formă de asistență socială munteană în prima jumătate a secolului al XIX-lea, in “Analele Universității din București. Seria Științe Politice”, 2008

– Vasilica Lungu, *Les funérailles de Patrocle et les plus anciennes nécropoles ioniennes de la mer Noire*, in Onur Özbek (éd.), *Funeral Rites, Rituals, and Ceremonies from Prehistory to Antiquity: Troas and its Neighbours*, Istanbul, 2008

– Vasilica Lungu, *Orgame, a Greek-Ionian Necropolis in the Black Sea area*, in *Proceedings of Symposium on Greek Colonization (25–29 March). Greek 'colonization' and the archaeology of European development*, Cambridge, 2008

– Vasilica Lungu, P. Dupont et S. Okhotnikov, *Vases lydiens de Bérézan au Musée Archéologique d'Odessa*, in “Pontica”, 41, 2008, pp. 41–50

– Viorel Panaite, *French Commercial Navigation and Ottoman Law in the Mediterranean according to the Manuscrit Turc 130 (Bibliothèque Nationale de France)*, in “RESEE”, XLVI, 2008, pp. 253–268

– Andrei Pippidi, *Pouvoir de l'imprimé, imprimé pour le pouvoir*, in Radu G. Păun (éd.), *Imprimé et pouvoir. France, Russie, Principautés Roumaines (XVIe–XIXe siècles)*, București, Institutul Cultural Român, 2008, pp. 29–46

– Andrei Pippidi, *Trei note despre Ioan de Hunedoara*, in *Vocația istoriei. Prinos profesorului Șerban Papacostea*, Brăila, Istros, 2008, pp. 557–567

– Andrei Pippidi, *La originile Țării Românești*, in “Revista istorică”, XIX, 1–2, pp. 5–20

– Andrei Pippidi, *L'Union des Roumains de Transylvanie avec Rome, vue par l'évêque Grégoire Maior*, in “RESEE”, XLVI, 2008, pp. 489–495

– Andrei Pippidi, *Documente cu privire la revoluționarii exilați după 1848*, in “Revista Arhivelor”, 2008

– Elena Siupiur, *Emigrația și modificarea structurii etnodemografice a Basarabiei în secolul al XIX-lea*, in “Izvestija Instituta slavjanovedeniya”, 2008

– Elena Siupiur, *Emigratzia v Juhoizotcina Evropa prez vekovete*, in “Bălgarski Folklor”, 2 / 2008

– Elena Siupiur, *Intellectuels, élites, classes politiques modernes dans le Sud-Est européen*, in “RESEE”, XLVI, 2008, pp. 529–539

– Stelu Șerban, *Romanian-speaking population in the Bulgarian post-communist historiography and sociology. Selective bibliography*, in Stelu Șerban (ed), *Transborder identities. The Romanian-speaking population in Bulgaria*, București, Paideia, 2007, pp. 355–402

– Stelu Șerban, *Die Bauernkunst in Rumänien. Beiträge zur Analyse der Forschungsperspektiven*, in “Études Balkaniques”, 4 / 2007, pp.123–134

– Stelu Șerban, *Rudenie și structuri alternative într-un sat din nordul Transilvaniei*, in “Buletinul Institutului de Studii Sud-Est Europene”. XII, 2003–2007, pp. 9–26

– Nicolae-Șerban Tanașoca, *Balcanologie și politică în România (1900–1962)*, “Magazin istoric”, XLII, no 8 (497), 2008, pp. 5–10; 9 (498), 2008, pp. 42–48; 10 (499), 2008, pp. 56–61; 11 (500), 2008, pp. 56–62

- Nicolae-Șerban Tanașoca, *Grigore din Moldova, Pedagogie creștinească*, în "Tabor", II, 7, Cluj, octombrie 2008, pp. 21–46
- Nicolae-Șerban Tanașoca, *O problemă de filologie și istorie bizantină: cuvintele latine la scriitorii bizantini din secolele VI–X*, în Pr. V. Muntean (éd.), *În Memoria lui Alexandru Elian*, Timișoara, Editura Mitropoliei Banatului, 2008, pp. 15–38
- Nicolae-Șerban Tanașoca, *Sfaturile diaconului Agapet pentru împăratul Justinian*, "Tabor", II, 3, Cluj, iunie 2008, pp. 5–15
- Nicolae-Șerban Tanașoca, *Sfaturile împăratului Vasile Macedoneanul pentru fiul său Leon*, "Tabor", II, 5, Cluj, august 2008, pp. 5–19
- Nicolae-Șerban Tanașoca, *Unitate și diversitate în literatura parenetică bizantină*, în *Caietele de la Putna*, I, 2008, pp. 75–92
- Tudor Teoteoi, *Arhetipuri bizantine și motive spirituale în Viața Sfântului Athanasie Athonitul*, "Tabor", II, 5, Cluj, august 2008, pp. 28–35
- Tudor Teoteoi, *Interférences confessionnelles en Moldavie et Valachie, vues à travers les relations des voyageurs étrangers des XVI – XVII siècles*, în "Revue roumaine d'histoire", 46, 2007, pp. 101–114
- Tudor Teoteoi, *Isihasmul și criza conștiinței bizantine în sec. al XIV-lea*, în "Studii teologice", III, 2007, no. 3, pp. 5–61
- Tudor Teoteoi, *L'hésychasme – valeurs sociales d'un idéal asocial*, în "RESEE", XLVI, 2008, pp. 97–134
- Tudor Teoteoi, *Modelul icoanelor « nefăcute de mână omenească » în iconografia sfinților « noi »*, în *Cinstirea icoanelor în ortodoxie*, Iași, Editura Trinitas, 2008, pp. 175–198
- Andrei Timotin, *Entre Constantinople et Rome. L'enjeu politique du songe du César Bardas*, în "RESEE", XLVI, 2008, pp. 453–464
- Andrei Timotin, *Message traditionnel et message immédiat dans l'hagiographie médiobyzantine (IXe–XIe siècles)*, în P. Odorico (éd.), *La face cachée de la littérature byzantine*, Paris, Éditions de l'EHESS, sous presse
- Florin Țurcanu, *Entre idéologie de la culture et politique: Mircea Eliade et l'étude des religions dans la Roumanie de l'entre-deux-guerres*, în Horst Junginger (éd.), *The Study of Religion under the Impact of Fascism*, Brill, Leiden-Boston, 2008
- Florin Țurcanu, *Roumanie 1917–1920: les ambiguïtés d'une sortie de guerre*, în Stéphane Audoin-Rouzeau (éd.), *Sortir de la Grande Guerre*, Paris, Éditions Tallandier, 2008
- Florin Țurcanu, *À la recherche de l'Age d'or: la mémoire de l'entre-deux-guerres en Roumanie au début des années 1990*, în Bogumil Jewsiewicki (éd.), *Expériences et mémoire*, Paris, L'Harmattan, 2008
- Ștefan Vâlcu, *Quelques aspects de la création et l'activité des école roumaines de Bulgarie entre 1895–1924* în "RESEE", XLVI, 2008, pp. 319–331
- Ștefan Vâlcu, *Premize ale constituirii Societății de cultură macedo-române (1879)* în "Analele Universității Spiru Haret. Seria Filologie – Limba și literatura română", no. 7, 2006
- Laurențiu Vlad, *Conservatori români din veacul al XIX-lea: Constantin N. Brăiloiu (1809–1889)*, în Liviu Brătescu, Mihai Chiper (éd.), *Conservatorismul românesc. Origini, evoluții, perspective*, Iași, Editura Pim, 2008, pp. 18–39
- Laurențiu Vlad, *Étudiants roumains à l'Université Libre de Bruxelles. Les titulaires d'un doctorat ès sciences politiques et administratives, 1885–1898*, în "Transylvanian Review", XVII, 1, spring 2008, pp. 53–61
- Laurențiu Vlad, *Studenti români la universitățile din Gand și Liège (1918–1926). Date statistice dintr-un document mai puțin cunoscut*, în *Mobilitatea elitelor în "România secolului XX"* (coord. Mihai Dinu Gheorghiu, Mihăiță Lupu), Editura Paralela 45, Pitești, 2008, pp. 125–144
- Laurențiu Vlad, *Une histoire roumaine de l'idée d'Europe. Le continent européen vu par les chroniqueurs roumains des XVIIe–XIXe siècles*, în *Construction européenne: histoire et images des origines. Actes des journées d'études du MIMMOC*, Université de Poitiers, juin-décembre 2007, Paris, Éditions Publibook, 2008, pp. 59–78

III. Réunions scientifiques

a) Congrès, colloques

- Lia Brad Chisacof, *Elemente aromânești în condicile domnești*, communication au Colloque international organisé par l'Institut de Linguistique "Iorgu Iordan – Al. Rosetti", Bucarest, novembre 2008
- Lia Brad Chisacof, *G.G. Pappadopoulos, an Epitome of the Greek Romanian Relationships in the 19th century*, communication au Colloque international *Greek Romanian Relations in the 19th cent.*, Bucarest, octobre 2008
- Ioana Feodorov, *Romanian Research on Arabic Manuscripts*, communication au Congrès de l'Union Européenne des Arabisants et Islamisants, Leipzig, septembre 2008
- Ioana Feodorov, *Images et coutumes des Pays Roumains dans le récit de voyage de Paul d'Alep*, communication au Colloque *Tropes du voyage. II – Les rencontres*, INALCO et CERMOM, Paris, décembre 2008
- Ioana Feodorov, *Divanul lui Dimitrie Cantemir tradus în limba arabă, o punte culturală între creștinii est-europeni și cei orientali*, communication au Colloque *Dimitrie și Antioh Cantemir* organisé par la Bibliothèque Nationale de St. Petersburg, octobre 2008
- Petre Guran, *Imperial Church and "Micro-Christendoms": historical factors*, communication au Colloque international *Patristică și ecumenism*, Université de Constanța, 17–19 octobre 2008
- Constantin Iordan, *La Tchécoslovaquie et l'idée d'un Locarno balkanique, 1925–1927*, communication au Colloque international *L'Europe Centrale et le Sud-Est européen aux XIXe–XXe siècles*, Čepelare (Bulgarie), août 2008
- Vasilica Lungu, *Imports and Local Imitations of Hellenistic Painted Pottery in North West Black Sea Area*, communication au Colloque international *Pottery, Peoples and Places: Study and Interpretation of Late Hellenistic Pottery – Danish National Research Foundation's Centre for Black Sea Studies*, Aarhus, novembre 2008
- Vasilica Lungu et Pierre Dupont, *Characterization of the Bug Liman Pottery Workshops. Preliminary lab results and comparative typological studies*, communication au Colloque international, Cracovie, avril 2008
- Simona Nicolae, *Poetica traducerii Iliadei homerice*, communication au Colloque international *Latinitate – Romanitate – Românitățe*, Târgoviște, mai 2008
- Andrei Pippidi, *Mitropolitul Antonie, Neculce și rușii*, communication au colloque organisé au Monastère de Putna
- Andrei Pippidi, *Antioh Cantemir, scrisorile și biblioteca ambasadorului*, communication au Colloque *Dimitrie și Antioh Cantemir* organisé par la Bibliothèque Nationale de St. Petersburg, octobre 2008
- Nicolae-Șerban Tanașoca, *Byzance dans la conscience historique des Roumains: étude diachronique*, communication au Colloque international *La présence de Byzance dans l'Europe du Sud-Est aux époques moderne et contemporaine* organisé par l'École française d'Athènes, septembre 2008
- Andrei Timotin, *Message traditionnel et message immédiat dans l'hagiographie médiévale byzantine (IXe–XIe siècles)*, communication au Colloque international *La face cachée de la littérature byzantine. Le texte en tant que message immédiat*, Paris, EHESS, juin 2008
- Andrei Timotin, *Prophéties byzantines et modernité roumaine (XVIIe–XIXe siècles)*, communication au Colloque international *La présence de Byzance dans l'Europe du Sud-Est aux époques moderne et contemporaine* organisé par l'École française d'Athènes, septembre 2008
- Florin Țurcanu, *La Grande Guerre – histoire et mémoire collective en France et en Roumanie*, communication au Colloque international organisé au New Europe College, Bucarest, octobre 2008
- Laurențiu Vlad, *La France dans l'imaginaire des conservateurs roumains, 1866–1876. Deux exemples: Constantin N. Brăiloiu et Alexandru N. Lahovary*, communication au Colloque du groupe franco-roumain d'historiens, Constanța, septembre 2008

– Laurențiu Vlad, *Misiunea lui Alexandru Em. Lahovary la Constantinopol (1902–1906)*, communication au Colloque international *Partide politice și minorități naționale din România în secolul XX*, Sibiu, novembre 2008

– Laurențiu Vlad, *Histoire des mots. La „Constitution” dans le vocabulaire politique roumain jusqu'en 1866*, communication au Colloque international *Les situations du plurilinguisme en Europe comme objet de l'histoire*, Paris, juin 2008

– Cătălina Vătășescu, *Evoluții semantice paralele în română și albaneză*, communication au Colloque international organisé par l'Institut de Linguistique “Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, Bucarest, novembre 2008

b) Autres manifestations scientifiques: conférences, symposiums, tables rondes

– Daniel Cain, *Diplomați și diplomatie în Balcani*, Conférence à l'Académie Roumaine, février 2008

– Lia Brad Chisacof, *Limba română ca limbă străină în sec. al XVIII-lea*, Conférence à l'Académie Roumaine, novembre 2008

– Lia Brad Chisacof, *Vaudeville or performances in Wallachia at the end of the 18th cent.*, Conférence, Oxford, janvier 2008

– Cristina Codarcea, *Pelerinajul în Balcani în perioada Vechiului Regim. Formă de acomodare a diferențelor religioase/confesionale sau pretext de reaşezare/reafirmare a acestora?*, Conférence à Cluj, mars 2008

– Octav Eugen De Lazero, *The Semantic Compositionality of Motion Verbs in Russian*, Conférence à la Cornell Linguistic Society, novembre 2008

– Ștefan Dorondel, *Changes in Property Rights and Land Use in Postsocialism: A Political Ecology Perspective*, Conférence au New Europe College, Bucarest, novembre 2008

– Ștefan Dorondel, *Comparison in Social Anthropology*, communication au Symposium international, Cheia, décembre 2008

– Cristina Feneșan, *Ada-Kaleh, un trecut istoric*, communication au Symposium international *Banatul – trecut istoric și cultură*, Novi Sad, octobre-novembre 2008

– Ioana Feodorov, *Les options doctrinaires du Patriarche Athanase III Dabbās vues par ses rapports avec les Roumains*, séminaire tenu à l'École Pratique de Hautes Études, Paris, décembre 2008

– Constantin Iordan, *România și problema Macedoniei în timpul crizei balcanice (1912–1913)*, communication au Symposium *În căutarea idealului național, 1878–1913*, Blagoevgrad (Bulgarie), octobre 2008

– Constantin Iordan, *Problema Dobrogei și orientările politicii externe a României în anul 1879: pondere și preocupări*, communication au Symposium *Procese etno-demografice în Dobrogea și războaiele ruso-turce / secolele XVIII–XIX*, Dobrici (Bulgarie), octobre 2008

– Ligia Livadă-Cadeschi, *Evoluția Eforiei caselor făcătoare de bine și de folos obștesc, în lumina fondului arhivistic omonim, 1837–1837*, communication à la Session de communications *Arhivele și cercetarea istorică*, Târgu Mureș, mai 2008

– Ligia Livadă-Cadeschi, *Igiena, un panaceu universal. Discursul medical despre pauperism în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, communication à la Session de communications *Mecanisme de formare, selecție și promovare a elitelor intelectuale*, Târgu Mureș, octobre 2008

– Ligia Livadă-Cadeschi, *Alimentație populară și igienă socială la medicii români din a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, communication au Symposium international, Gyula, Hongrie, novembre 2008

– Vasilica Lungu, *Nécropole d'Orgame: Interdisciplinary studies*, communication au Symposium international, *Research and History. Interdisciplinary Studies*, Galați, mai 2008

– Vasilica Lungu, *Les tombes d'enfants dans les colonies grecques du Pont Gauche*, communication à la Table ronde du projet *Réseau Ramses*, École Française d'Athènes, mai 2008

– Andrei Pippidi, *Un poète gréco-roumain à l'époque de la Révolution de 1848*, conférence à Bucarest

- Andrei Pippidi, *N. Iorga în 1917–1918, cum apare din partea inedită a Memoriilor*, conférence à Vălenii de Munte
- Andrei Pippidi, *Bucureștii vechi între paragină și demolare*, conférence à Bucarest
- Andrei Pippidi, *Lo sviluppo della burocrazia nel Sud-Est europeo*, Conférence à Venise, novembre 2008
- Elena Siupiur, *Contribuția comunității bulgare din România la dezvoltarea culturii și învățământului bulgar în secolul al XIX-lea*, Conférence à 120 de ani de la înființarea Universității Kliment Ohridzki din Sofia, Bucarest, octombrie 2008
- Stelu Șerban, *Contributions at the study of the relation between the migration and the socio-political development models in Dobroudja, 1880–1913*, communication au Symposium *Procese etno-demografice în Dobrogea și războaiele ruso-turce / secolele XVIII–XIX*, Dobrici (Bulgaria), octombrie 2008
- Tudor Teoteoi, *Prefigurarea Bizanțului în Corespondența lui Vasile cel Mare*, communication à la Session de communications, Cernica, 2–3 octombrie 2008
- Nicolae-Șerban Tanașoca, *Cine sunt sciții lui Pachymeres care au participat la recucerirea Constantinopolului de către bizantini (1261)?*, communication à la Session de communications (Pontica), Constanța, octombrie 2008
- Nicolae-Șerban Tanașoca, *Take Ionescu*, Conférence à Ploiești, octombrie 2008
- Nicolae-Șerban Tanașoca, *Zoe Dumitrescu-Bușulenga*, Conférence à la Bibliothèque de l'Académie Roumaine
- Laurențiu Vlad, *Arhivele comunismului: surse istorice și probe în justiție. Cazul Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România (IICCR)*, communication à la Session de communications *Arhivele și cercetarea istorică*, Târgu Mureș, mai 2008
- Laurențiu Vlad, *Din istoria presei partizane românești: Conservatorul Progresist, 1859–1860/1861*, communication à la Session de communications *Publicistică centrală și publicistică provincială în secolele XIX–XX*, Brașov, mai 2008
- Laurențiu Vlad, *Studenți români în Belgia, secolele XIX–XX. Documente din Arhivele Ministerului Afacerilor Externe*, communication à la Session de communications *Mecanisme de formare, selecție și promovare a elitelor intelectuale*, Târgu Mureș, octombrie 2008
- Laurențiu Vlad, *Misiunea lui Alexandru Em. Lahovary la Viena (1906–1908)*, communication au Symposium international, Gyula, Hongrie, novembre 2008

IV. Réunions scientifiques organisées par l'Institut: congrès, colloques, sessions de communications

L'ISSEE a organisé, sur l'initiative de Prof. dr. Elena Siupiur, en collaboration avec la Bibliothèque de l'Académie Roumaine, le Colloque *500 de ani de la prima tipăritură pe pământ românesc* (500 ans du début de l'imprimé dans les Pays Roumains), Bucarest, 10 novembre 2008. Les membres de l'Institut ont présenté les communications suivantes :

- Virginia Blînda, *Tipografiile private în Principatele Române în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Carte pentru Sud-Estul european*
- Lia Brad Chisacof, „*Pentru că nu avem tipar... să reînvie printre noi copisti*”. *Tipărituri reproduse în manuscrise în secolul al XVIII-lea*
- Ioana Feodorov, *Contribuția românească la înființarea primei tiparnițe arabe, Alep – 1705*
- Andrei Pippidi, *În jurul începuturilor tiparului în Georgia*
- Elena Siupiur, *Carte și tipar pentru bulgari*
- Tudor Teoteoi, *Valoarea istorică a Predosloviilor vechilor cărți românești*
- Cătălina Vătășescu, *Carte albaneză tipărită în România*

L'ISSEE a organisé, sous la direction de dr. Vasilica Lungu, un atelier français-roumain d'archéologie, *Les relations d'échange de l'espace Istro-pontique, influences et convergences dans l'Antiquité*, à Constanța (1–2 octobre 2008) et un colloque international, *Pontic Grey Wares* (Constanța, 30 septembre – 3 octobre 2008), où dr. Vasilica Lungu a présenté les communications suivantes:

- Vasilica Lungu et Pierre Dupont, *Les centres de fabrication des céramiques de type anatolien trouvées à Bérejan et Histria: résultats préliminaires*
- Vasilica Lungu, *Projet d'atlas des formes des céramiques grises de Pont-Euxin*

L'ISSEE a organisé à Sofia, en septembre 2008, sous la direction de dr. Radu G. Păun, en collaboration avec l'Institut d'Histoire et l'Institut d'Histoire de l'Art de l'Académie Bulgare, le Colloque international *Figures et voix du pouvoir. Moyen Âge et époque moderne*. Les membres de l'Institut y ayant participé, ont présenté les communications suivantes :

- Simona Nicolae, *Manuel Paléologue – un basileus dans le miroir de ses ouvrages politiques*
- Andrei Timotin, *Îcône privée et pouvoir local. Syméon le Nouveau Théologien et les opposants de Basile II*

L'ISSEE a organisé à Sofia, en septembre 2008, en collaboration avec l'Institut d'Études Balkaniques de l'Académie Bulgare, le Colloque international *Etnicitate, limbă și identitate în Sud-Estul Europei*. Les membres de l'Institut y ayant participé, ont présenté les communications suivantes :

- Lia Brad Chisacof, *Terminologie vestimentaire et modernisation dans la/les société(s) sud-est européenne(s)*
- Simona Nicoale, *Les attributs de l'empereur byzantin et les métaphores de l'empire*
- Tudor Teoteoi, *Essai d'approche comparé sur un détail d'un cérémonial déshonorant au Moyen Âge*
- Cătălina Vătășescu, *Aspects de l'étude des ethnonymes*

L'ISSEE a organisé, sous la direction de Prof. dr. Zamfira Mihail, en collaboration avec l'Institut d'Histoire de l'Académie de Sciences de la République de Moldavie, les travaux de la Session *Cultură și politică în țările române în context european. Sec. XV–XX*, 3 octobre, 2008.

L'ISSEE a organisé également une série de conférences mensuelles :

- Nicolae-Șerban Tanașoca, *Balkanologie și politică în România (1960–1962)*, janvier 2008
- Ioana Feodorov, *Versiunea arabă a Divanului lui Dimitrie Cantemir: noi comentarii la ediția 2006*, février 2008
- Constantin Iordan, *Institutul Științific Macedonean (Makedonski Naučen Institut – MNI) din Sofia: istorie și actualitate*, février 2008
- Daniel Cain, *Monarhi în Balcani: Ferdinand de Saxa Coburg-Gotha*, mars 2008
- Elena Siupiur, *Modificarea structurii etnografice a Basarabiei și Bucovinei*, avril 2008
- Andrei Timotin, *Hagiografia medievală bizantină: niveluri de mesaj, niveluri de receptare*, mai 2008
- Mihai Țipău, *Noi informații în legătură cu primele texte scrise în aromână*, mai 2008
- Daniel Cain, *Despre neajunsurile vecinătății în Balcani: Republica Macedonia*, juin 2008
- Emanuela Popescu-Mihuț, *Elogiul principelui în prefețe ale cărților tipărite în Principatele Române în secolul al XVIII-lea*, juin 2008
- Cristina Feneșan, *Școli și cărturari otomani în vilayetul Timișoara (sec. XVI–XVIII)*, novembre 2008
- Daniel Cain, *Statutul social al ofițerului în societatea românească sub Carol I*, décembre 2008